

BOBAN ČEGAR, DIREKTOR "MEHANIZMI B" DOO, GRADIŠKA

POSLOVNOST I KVALITET PROIZVODA POTVRĐENI NA EVROPSKOM TRŽIŠTU

Tekst Rašid Hakić
Fotografije Mehanizmi B doo

Petnaest godina rada ovog privrednog subjekta obilježila je konstanta rasta svih segmenata poslovanja, gdje više od stotinu zaposlenih, sintezom stručnosti i iskustva, ostvaruje respekta vrijedne uspjehe.

Detalje o navedenom periodu razvoja, ulozi i značaju u mikro i makro okruženju, te strateške planske aktivnostima daljnjeg razvoja predstavio je prvi čovjek menadžmenta *Boban Čegar*.

BH BUSINESS MAGAZINE:

Gospodine Čegar, kada je osnovan privredni subjekt "Mehanizmi B" i sa kojim početnim prostornim i tehničko-tehnološkim kapacitetima?

B. ČEGAR:

Privredno društvo "Mehanizmi" d.o.o. osnovano je u oktobru 2004. godine sa ciljem proizvodnje komponenti, aparata i mehanizama u industriji, sa prvenstvenim naglaskom na proizvodnju malih električnih aparata za domaćinstvo, što je i pretežna djelatnost društva.

Društvo je osnovano kao kćerka firma slovenske firme "Iskra Mehanizmi" iz Lipnice, i do danas posluje pod pokroviteljstvom matične firme.

Ključni čovjek kod osnivanja i podizanja preduzeća bio je bivši rukovodioc Mirko Karaulac, koji je u zasluženoj penziji.

Mali električni aparati iz proizvodnog programa su prvenstveno iz domena aparata za ličnu njegu i aparata u domaćinstvu za cijedenje sokova, što čini užu specijalnost i okosnicu proizvodnog

STALNO NAPREDOVANE

BH BUSINESS MAGAZINE:

Šta predstavlja poslovni moto i ciljeve poslovanja?

B. ČEGAR:

Naš moto je "STALNO NAPREDOVANJE" što se može vidjeti kroz cijelu firmu, počevši od svakog radnika na ličnoj akreditaciji pa nadalje. U industriji se žargoski kaže "proizvonja je živa stvar" i konstantno zahtjeva napredovanje, usavršavanje i prilagođavanje.

Oni koji ignorišu tu činjenicu nemaju dobru perspektivu. Već na početku rada društva poslovni moto je bio postavljen tako da se moraju ispunjavati zadati ciljevi poslovanja, a koji su se odnosili prvenstveno na kupce. Dva naša najvažnija cilja i zadatka su KVALITET I SIGURNOST ISPORUKE, a sve zajedno mora imati smisla kako za vlasnike, a tiče se pozitivnih poslovnih rezultata, tako i za društvenu zajednicu u mjestu poslovanja što podrazumijeva poslovanje u skladu sa zakonima, redovno izmirenje obaveza prema državi, radnicima, zaštiti životne sredine i lokalnoj zajednici.

programa društva.

Počeci su prostorno i proizvodno-tehnološki bili skromni, sa

kapacitetima u zakupljenom prostoru proizvodnog i skladišnog tipa oko 400 metara kvadratnih, sa pojedinačnim

Direktor Boban Čegar sa najbližim saradnicima: Suzana Damjanović (administraciono-komercijalna služba), Slobodan Borković (tehnolog), Ljubomir Bikić (vođa kontrole), Ognjen Vidović (vođa proizvodnje), Tanja Radić (planer i koordinator), i Milan Babić (vođa logistike).

radnim mjestima i jednom linijom od tri jednostavna radna mjesta, na kojima su se izrađivali poluproizvodi za konačne proizvode koji su se završavali u matičnoj firmi i dalje se isporučivali tržištu.

Od tehnoloških kapaciteta bile su prisutne tehnologije lemljenja, montaže i ispitivanja na funkcionalnost.

KONSTANTA RAZVOJA

BH BUSINESS MAGAZINE:

Kako je tekla dinamika razvoja od osnivanja do danas privrednog subjekta na čijem ste čelu?

B. ČEGAR:

U prvoj fazi društvo se razvijalo četiri godine, dobijajući nove, tehnološki zahjevnije poslove, sa linijskim radom do pet radnika u proizvodnoj liniji, kadrovski se popunjavalo i jačalo i prostorno se proširivalo.

U 2008. godini usvojen je certifikat QMS, odnosno ISO 9001, prostorno smo se proširilo za novih 300 metara kvadratnih proizvodnog prostora, čime su se stekli uslovi za zaokruživanje proizvodnje kompletnog aparata za ličnu njegu - depilatora, u više tipova.

Međutim, i dalje je ovo bio poluproizvod, sada višeg tehnološkog nivoa, koji se isporučivao matičnoj firmi koja je završavala kompletan proizvod i takvog ga isporučivala tržištu. Stalnim ulaganjem u ljude, opremu i infrastrukturu, pristizali su novi poslovi.

U 2012. godini usvojen je standard zaštite životne sredine serije ISO 14001, čime smo ozbiljnije uhvatili korak sa odgovornijim pristupom poslu, zaštiti životne sredine, bezbjednosti na radu i zaštiti zdravlja zaposlenih.

Kroz dalji razvoj, uspostavljena je saradnja sa fakultetima u Banjoj Luci, stečeno je povjerenja matične firme ispunjavanjem ciljeva poslovanja

Ljubomir Vidović, vođa tima mehanizmi

Saša Adžić, vođa plastikare

Vođe proizvodnih timova

sa uvođenjem preventivnih mjera i obrazovanjem kadrova na konceptu Lean proizvodnje.

Važno je istaći da smo trudom i zalaganjem stekli pravo na "kućno carinjenje" za izvoz i uvoz, što nas je stavilo u poziciju da možemo raditi u sistemu sedmodnevnog planiranja.

To znači da od prijema narudžbe za samo sedam dana nabavimo materijal, završimo proizvodni ciklus, kontrolu i pakovanje i izvezemo robu u Sloveniju u kapacitetu 50 hiljada jedinica.

Takođe ostvarili smo rezultate u smanjenju reklamacija, većoj fleksibilnosti, u 2016. godine počeli smo i zaokružili kompletnost proizvoda za tržište, tako da smo u

„Mehanizmi B“ pakovali kompletne depilatore i citrus presove za tržište Evrope i svijeta, prvenstveno za Philips, a zatim i za Bosch i Siemens.

Paralelno sa ovim procesom razvijao se i koncept odabira lokalnih dobavljača, saradnje sa njima po istim pravilima i ciljevima poslovanja, na proizvodnji plastičnih i metalnih pozicija, drvene, kartonske i ostale ambalaže.

U 2017. godini počeli smo sa proizvodnjom komponenti za auto-industriju, uglavnom sijaličnih grla za funkciju rasvjete i signalizacije na automobilima, sa uvođenjem i praćenjem pojma šarže, odnosno pojedinačnog lota u potpunom

proizvodnom lancu.

Ovaj napredni tehnološki iskorak zahtijeva i standard za autoindustriju, IATF 16949, na čijoj se pripremi za uvođenje i osvajanje vode kadrovske, materijalne i organizacione pripreme.

Sve do sada navedeno je u mnogome zasluga našeg bivšeg direktora, gospodina Karaulca i tima koji je stvorio oko sebe.

Mojim dolaskom u firmu 2018. godine finalizirane su pripreme za osvajanje baznih tehnologija, na prvom mjestu proizvodnja plastičnih dijelova za naše i ostale proizvode.

Nova tehnologija brizganja je realizovana sredinom aprila. Trenutno imamo tri mašine za proizvodnju plastičnih dijelova, koje su i robotizovane, sa zatvorenim sistemom hlađenja, tako da su stvoreni uslovi za dalji razvoj i viši proizvodni, odnosno tehnološki nivo, kompletnost i samostalnost u proizvodnji.

Plan je da do kraja naredne godine imamo dvanaest ovakvih mašina.

Od tehnologija u proizvodnji zastupljene su: tehnologija brizganja plastičnih dijelova, tampon štampe, laserske štampe, mekog lemljenja, ručnog rada na složenim proizvodima, montaže na pojedinačnim radnim mjestima, montaže na linijskim radnim mjestima, rada montaže kombinovana sa radom robota, tehnologija pakovanja, te ostale pomoćne tehnologije od kojih i profesionalna izrada etiketa.

KVALITET PROIZVODNJE POTVRĐEN NA INO TRŽIŠTU

BH BUSINESS MAGAZINE:

Koliki je omjer plasmana proizvoda na domaće i ino tržište?

B. ČEGAR:

„Mehanizmi B“ je firma osnovana namjenski za potrebe naše matične firme iz Slovenije, tako da najveći obim našeg posla je za ino tržište.

Proizvodna inija montaže

Proizvodna linija pakovanje

U malom obimu radimo zamjenske dijelove za Iskrina elektro-brojila, za našeg partnera u BiH.

Omjer u 2018. je bio 98 posto za ino u odnosu na 2 posto za domaće tržište.

I naš dalji razvoj je usmjeren ka tržištu zapadne evrope jer naš najjači adut prema njima je povoljnija cijena radne snage i energenata.

Ono što će se značajno promjeniti, kad pričamo o našem tržištu, je to da ćemo u budućem periodu izaći van ustaljenih granica poslovanja, koje je gotovo ekskluzivno bilo za matičnu firmu i otvoriti se prema slobodnom tržištu, prvenstveno Slovenije, a zatim Njemačke, Austrije, Švicarske i drugih evropskih zemalja.

Mišljenja sam da smo stasali kadrovski i organizaciono za ovaj korak, što potvrđuje i podatak da smo

Glavni proizvod - DEPIlator

POSLOVANJE U SKLADU SA VAŽEĆIM STANDARDIMA KVALITETA

BH BUSINESS MAGAZINE:

Koje ste standarde kvaliteta implementirali u dosadašnjem periodu i šta su efekti istih?

B. ČEGAR:

Od standarda neophodnih za uspješno poslovanje, usvojili smo QMS standard kvaliteta ISO 9001:2015, EMS standard zaštite životne sredine ISO 14001:2015, te Interni standard po zahtjevu kupaca koji se odnosi na sigurnost, bezbjednost, protiv terorizma. U planu je usvajanje standarda za autoindustriju IATF 16949, sa kojim bi ušli u zonu rijetke konkurencije u našim krajevima, a u kombinaciji sa povoljnim cijenama naših usluga i poslovanju u okviru IATF standarda bili bi izuzetno konkurentni na evropskom tržištu. Sve standarde koje imamo smo stekli pravim putem, imamo redovne audite od ovlaštenih kuća, ali i od naše matične firme i naših najvećih klijenata.

Primjena ovih standarda značajno utiče na ispunjenje ciljeva poslovanja, koji su izuzetno visoki. Oni omogućavaju korektivno i preventivno djelovanje, sledljivost u poslovanju, dokazivanju stabilnosti tehnoloških procesa i drugo.

tokom ove godine realizovali jedan takav ugovor i započeli saradnju sa

firmom Košan d.o.o. iz Slovenije, a u pripremi je još jedan značajniji ugovor,

takođe sa slovenskom firmom.

BH BUSINESS MAGAZINE:

Koliko je radnika angažovano u poslovnom i proizvodnom procesu i šta čini osnovne odlike odnosa poslodavca prema zaposlenima?

B. ČEGAR:

Broj zaposlenih u našoj firmi varira od 125. do 140., zavisno od sezone i obima posla.

Zaposleni su raspoređeni u tri grupe, od čega su u prvoj i najbrojnijoj grupi proizvodni radnici, koji su u suštini i najbitniji, jer jedino oni stvaraju novu vrijednost.

Drugu grupu čine režijski radnici, logistika, kontrola, održavanje i vođe proizvodnih timova, a u treću grupu čini uprava.

Naša matična firma u Sloveniji posluje na dvije lokacije i to u Lipnici i Kamniku sa ukupno 800 zaposlenih. Kadrovska snaga naše matične firme je jako važna, jer se mi kadrovski oslanjamo na njihovu stručnu pomoć prilikom novih projekata, novih tehnologija, audita i ostalih potreba.

Kada govorim o kadrovima želim da istaknem da naša firma od prvog dana isplaćuje puni iznos plata svih radnika preko žiro računa, a time

i doprinose na puni iznos plate, a svake godine, na isti način radnici dobiju regres i božićnicu.

Kvalitetan topli obrok se poslužuje radnicima svaki dan, a naknada za prevoz isplaćuje se po zakonu.

Nemamo i nikad nismo imali neprijavljenih radnika, a pravo na godišnji odmor svi radnici ostvaruju po zakonu.

Možda ovo zvuči kao normalno i logično, ali jedna smo od rijetkih firmi koja posluje na ovaj način i ponosni smo na to.

U firmi djeluje i sindikt, sa kojim zajedno pronalazimo najbolja rješenja za poboljšanje kvaliteta uslova za sve radnike.

BH BUSINESS MAGAZINE:

Koje oblike saradnje imate ostvarene sa obrazovnim ustanovama?

B. ČEGAR:

Pored dugogodišnje saradnje sa Srednjom Tehničkom školom u Gradišci i redovnog programa praktične nastave za određen broj učenika mašinskog smijera, istakao bih saradnju sa Mašinskim fakultetom u Banjaluci.

Duže vrijeme je postojalo interesovanje naše matične firme za program stipendiranja, a mojim dolaskom sa riječi smo prešli i na dijelo, te od februara 2019. godine započeli program stipendiranja.

U programu imamo apsolvanta sa smjera mehatronike, a upravo nam je taj profil i najinteresantniji.

Program je zamišljen na način da studentima završnih godina ponudimo stipendiju i praktični rad u trajanju od deset mjeseci, a nakon diplomiranja i ugovor na godinu dana rada u našoj firmi.

Nakon toga studentu se pruža mogućnost odlaska u našu matičnu firmu u Sloveniju na dalje usavršavanje i angažman, a u narednim mjesecima cilj nam je imati još četiri studenata u našem program u stipendiranja.

BH BUSINESS MAGAZINE:

Šta predstavlja strateške ciljeve vašeg poslovanja?

B. ČEGAR:

Imamo više strateških ciljeva, a izdvojio bih pet ključnih, koji će, u suštini odlučiti dalji razvoj i sudbinu firme.

Prvi je ulaganje u kadrove, obrazovanje i edukacija, kako bi se moglo odgovoriti savremenim metodama rada, kao što su dalji rad na uspješnom savladavanju tehnike rada robota, održavanje i unapređenje rada postojećih, uvođenje novih generacija robota, te opsluživanje i održavanje rada, uvođenja i usvajanja novih standarda, uvođenje ostalih novih tehnologija nadogradnje kroz razne automatizacije.

Drugi se odnosi na dalje uvođenje i razvoj baznih tehnologija, pored postojeće proizvodnje plastičnih dijelova, unapređenje procesa održavanja postojeće i nove opreme, kroz obezbjeđenje kadrova, mašina i opreme, a u planu je uvođenje metalnog programa.

Proizvod spreman za isporuku

Treći predstavlja usvajanje standarda automobilske industrije IATF 16949, povećanje obima poslova iz oblasti autoindustrije, sa pratećim kadrovima, organizacijom, unapređenje softverskih rješenja koja će uspješno podržati visoke zahtjeve ove proizvodnje.

Četvrti je intenzivan rad na lokalnoj dobavljačkoj bazi za razne komponente, čije tehnologije nemamo u vlastitoj režiji. Primjera radi, proizvodnja štampanih komponenti, uputstva za rad, garancije i ostalo.

Peti cilj je lokacijsko rješenje, odnosno izgradnja vlastitog objekta, koji bi prilagodili našim potrebama, jer ulazimo u petnaest godina postojanja, a još smo u iznajmljenom prostoru na lokaciji

bivšeg Standarda u Gradišci. Zemljište smo već kupili, a u toku je priprema tehničke dokumentacije.

periodu i šta je još planirano s ciljem nastavka uspješnog trenda poslovanja?

NOVI RAZVOJNI PLANOVI

BH BUSINESS MAGAZINE:

Na što su se, u najvećoj mjeri, odnosile investicije u dosadašnjem

B. ČEGAR:

Glavne investicije prethodnih godina odnosile su se na proširenje proizvodnog i skladišnog prostora sa odgovarajućom pratećom

Mirko Karaulac je rođen 1954. god. u mjestu Bešnjevo, opština Šipovo, u zemljoradničkoj porodici.

Prva četiri razreda osnovne škole završio je u Bešnjevu, a ostala četiri razreda u Šipovu.

Srednju mašinsku tehničku školu u završio je u Jajcu 1973. godine, a Mašinski fakultet u Banjoj Luci 1977. godine.

Radno angažovanje je započeo 1. Februara 1978. godine u poslovnom sistemu „Rudi Čajavec“ u Banja Luci, gdje se i nastanio. Tokom radnog vijeka radio je u preduzećima iz sistema „Rudi Čajavec“ ili povezanim preduzećima od kojih i „Zrak“, sve do 2004. godine i osnivanja firme „Mehanizmi B“.

Oženjen, otac dvije kćerke i djed dva unuka.

U radnom angažovanju prošao je faze tehnologije u proizvodnji, konstrukcije alata i uređaja, vođe tehnološke grupe, vođe projekta, rukovodioca

odjeljenja, rukovodioca tehničkog sektora, odnosno tehničkog direktora.

Od 1998. godine bio je šest godina direktor u povezanom preduzeću, a od 2004. godine je bio u timu koji je osnovao firmu „Mehanizmi B“, gdje se zadržao na rukovodećoj poziciji sve do odlaska u penziju.

Za nešto više od četrnaest godina kao rukovodilac firme „Mehanizmi B“, na općinskom nivou stekao je imidž poštenog, vrijednog i humanog čovjeka koje je uvijek štitio radnika.

Više nego korektnim odnosom prema kooperantima i partnerima u lokalnoj zajednici, takav imidž prenio je i na firmu što umnogome olakšava svakodnevno poslovanje sadašnjeg menadžmenta.

infrastrukturu, poboljšanje uslova rada, uvođenje novih tehnologija, sa pratećom opremom i alatima, ulaganja u kadrove kroz obuke i stipendiranje, te redovna i vanredna održavanja objekta.

Od budućih investicija izdvojio bih najvažniju, a to je novi objekat, koji sam pomenuo u ciljevima preduzeća.

Napomenuo sam da je zemljište, odnosno nova lokacija kupljena i da je strateški pozicionirana u neposrednoj blizini novih carinskih terminala u Gradišci, koji će, nakon izgradnje mosta prema Hrvatskoj, krajem 2020. godine, postati najfrekventniji Cargo terminal u našoj zemlji.

Površina zemljišta je 14.000 metara kvadratnih, a planirani objekat je 4.500 metara kvadratnih. Planirana investicija je oko 3.600.000 KM., a cilj nam je da se na novu lokaciju preselimo do kraja 2020. godine.

Novi objekat će nam omogućiti veće kapacitete,

bolje uslove za radnike, bolju energetska efikasnost i dugoročno bolje finasijske rezultate.

BH BUSINESS MAGAZINE:

Gospodine Čegar, šta predstavlja težišne planske aktivnosti u narednom periodu poslovanja privrednog subjekta kojim rukovodite?

B. ČEGAR:

Dalji plan rada i razvoja firme „Mehanizmi B“ je planiran na četiri stuba i to jačanje kadrova, nove tehnologije, uvođenje standarda za auto-industriju, te novi objekat većih kapaciteta.

Postavljanjem i realizacijom ova četiri stuba stavljamo se u poziciju da u narednom periodu budemo izuzetno konkurentni na evropskom tržištu usluga u našoj grani industrije i obezbjeđenju novih klijenata, pored poslova sa matičnom firmom, što nam garantuje dugoročno uspješno poslovanje i daljnji razvoj.

Boban Čegar rođen je u Banja Luci 1985. god., a odrastao i završio osnovnu školu u Čelincu, malom gradu nadomak Banja Luke. Dalje školovanje je nastavio u Banja Luci, u srednjoj Elektro-tehničkoj školi „Nikola Tesla“.

Ekonomske fakultet u Banja Luci upisao je 2004. godine.

Duži niz godina trenirao je košarku i 2007. godine otišao u SAD sa namjerom nastavka školovanje preko programa sportskih stipendija.

Zbog skupog školovanje na univerzitetima u Americi i drugih razloga, vratio sam se 2011. godine u Banja Luku. Iste godine se oženio, a potom je otišao u Frankfurt, gdje je radio na aerodromu do rođenja prvog djeteta u ljeto 2012. godine kada je odlučio da se vrati u svoju zemlju da živi sa svojom porodicom.

Drugo dijete dobio je 2014. godine, završio fakultet i od povratka iz Njemačke uglavnom radio u stranim firmama koje su poslovale u BiH, najviše zahvaljujući poznavanju jezika i ino iskustva na nivoima srednjeg menadžmenta.

Oktobra 2018. godine mu se ukazala prilika za zaposlenjem u „Mehanizme B“. Prijavio se na javni konkurs i dobio posao direktora društva.

Za većinu poslovnog uspjeha privrednog društva „Mehanizmi B“ smatra zaslužnim je bivšeg direktora, gospodina Mirka Karaulca, koji je od prvog dana u firmi stvorio je dobru reputaciju i pozitivan imidž firme u Gradišci.

Ličnom odgovornošću smatra da takav imidž njeguje, te da efikasnost i poslovne rezultate podigne na viši nivo i uvede firmu u novu eru.

Zahvalan je gospodinu Karaulcu na mentorstvu koje je mu je pružao od početka zajedničkog rada.

Smatra da mu se, kao mladom čovjeku i mladom rukovodiocu, posrećilo da ima priliku stasati uz jedan takav kadar poput gospodina Karaulca, što je, dalje smatra, „poslednji vagon“ za mlade naraštaje da „kradu“ znanje i iskustvo od starih i iskusnih kadrova koji su se školovali i znanja sticali u velikim sistemima bivše Jugoslavije, kao što je, u konkretnom slučaju „Rudi Čajavec“.

Svjestan je odgovornosti koju je preuzeo i svaki dan nastoji opravdati ukazano povjerenje. Iako je u firmi nešto manje od godinu dana, započeo je mnoge značajne projekte, od kojih je većina, uz pomoć saradnika, realizovana, a naredni period planira još značajnije iskorake.

Radio je i na optimizaciji troškova i povećanju efikasnosti i zajedno sa menadžment timom postigao značajne rezultate.

Već u prvoj godini ima, žargonski rečeno, „vatreno krštenje“, jer nova ekonomska recesija u Evropi se već osjeti u smanjenju obima posla, što je zahtjevalo restrukturiranje kadrova i prilagođavanje novonastaloj situaciji.